

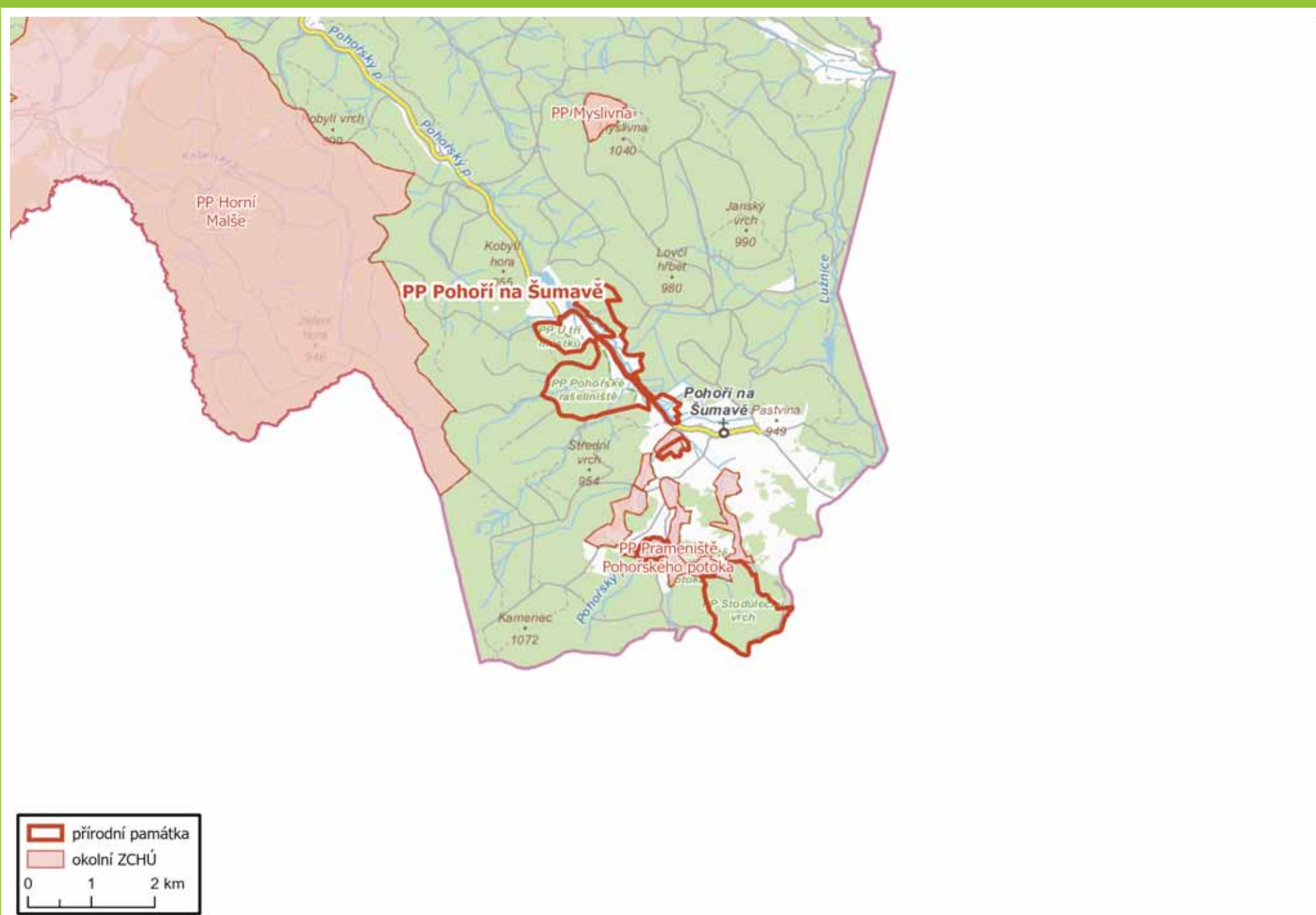
EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Přírodní památka POHOŘÍ NA ŠUMAVĚ

Evropsky významná lokalita

MAPA OKOLÍ

ORTOFOTO

LETECKÝ SNÍMEK

Od roku 2009 je zdejší území evidováno jako evropsky významná lokalita k ochraně zachovalého komplexu přechodových rašelinišť, vrchovišť, rašelinných lesů, horských smilkových luk a acidofilních smrčín. Národní ochranu této lokality zajišťuje stejnojmenná přírodní památka o shodné rozloze (cca 157 ha), která byla vyhlášena v roce 2023 a aktuálně chrání soubor uvedených biotopů s výskytem velkého množství vzácných a ohrožených organismů. Z hlediska biogeografického členění se území nachází v novohradském bioregionu, ve fytogeografickém podokrese Novohradské hory, v nadmořské výšce cca 890–970 m n. m.

Zdejší floru lze považovat za poměrně dosti bohatou. Inventarizační průzkum z roku 2019 doložil výskyt cca 300 taxonů rostlin, z toho 16 druhů zvláště chráněných. Na rašeliništích dominují mechy **rašeliníky** (*Sphagnum* sp.) a **ploníky** (*Polytrichum* sp.). Typický rašeliništní prvek představují také suchopýry, jejichž klásky s dlouhými bílými chlupy vyhlížejí jako chomáčky vaty. Roste tady **suchopýr úzkolistý** (*Eriophorum angustifolium*) s více klásky a **suchopýr pochvatý** (*Eriophorum vaginatum*) s jedním kláskem na vrcholu lodyhy. Po porostech rašelínky se hojně plazí **klikva bahenní** (*Oxycoccus palustris*) s drobnými listy, hezkými růžovými květy a následně velkými červenými bobulemi. Na otevřená vrchoviště s rašeliničky se váže přítomnost vzácného stálezeleného keříčku **kyhanky sivolisté** (*Andromeda polifolia*) s růžovými kvítky ve tvaru zvonečku a úzkými listy, které jsou z rubové strany sivé.

Na rašeliniště navazují plochy bývalých horských luk, pastvin a lesních lemů. Charakteristický prvek horských luk **rdesno hadí kořen** (*Bistorta major*) poznáte podle růžových kvítků v hustém klasovitém květenství. Za typický prvek nízkostébelných trávníků platí nenápadná tráva **smilka tuhá** (*Nardus stricta*), která tvoří trsiky tuhých štětinovitých listů. Smilkové trávní-

kyhanka sivolistá

prha arnika

ky zejména lesních okrajů hostí žluté kvetoucí rostlinu jménem **prha arnika** (*Arnica montana*) s okrouhlými listy v přízemní růžici. Jedná se tradiční léčivý druh, dříve místy hojně sbíraný, dnes zákonem chráněný. Ojediněle se objevuje drobná kapradina **vratička měsíční** (*Botrychium lunaria*), která dorůstá jen několika centimetrů. Častěji se vyskytuje další růžové kvetoucí druh **všivec lesní** (*Pedicularis sylvatica*) s květy ve tvaru „tlamíček“. Za charakteristický druh pošumavských mokřin a rašelinných luk můžeme považovat žluté kvetoucí **plešku stopkatou** (*Willemetia stipitata*).

Své zastoupení na lokalitě mají i orchideje – **prstnatec májový** (*Dactylorhiza majalis*) s hustým červeno-fialovým květenstvím a **prstnatec Fuchsův** (*Dactylorhiza fuchsii*) se světlejším květenstvím a krásnou fialovou kresbou na dolním pysku jednotlivých květů. Potoky doprovází bíle kvetoucí **pryskyřník omějolistý** (*Ranunculus aconitifolius*) nebo **kamzičník rakouský** (*Doronicum austriacum*) se žlutými květy. Nejnápadnější zdejší rostlinu představuje **kýchavice bílá** (*Veratrum album*), která běžně přesahuje výšku jednoho metru a kvete v létě mohutným květenstvím bílých květů. Kýchavice bývá považována za původní druh, i když nelze vyloučit, že byla podpořena výsadbami zdejších obyvatel.

suchopýr úzkolistý

klikva bahenní

kýchavice bílá

Z vůbec nejvýznamnějších místních skvostů můžeme jmenovat drobnou a nenápadnou orchidej **bradáček srdčitý** (*Listera cordata*) a ještě drobnější a nenápadnější kapradinu **vratičku heřmánkolistou** (*Botrychium matricariifolium*). Jedná se o druhy kriticky ohrožené. V podrostu lesů rostou **dřípatka horská** (*Soldanella montana*), která kvete na jaře jemnými fialovými zvonečky nebo **plavuň pučivá** (*Lycopodium annotinum*), která vytváří svěže zelené poléhavé koberce.

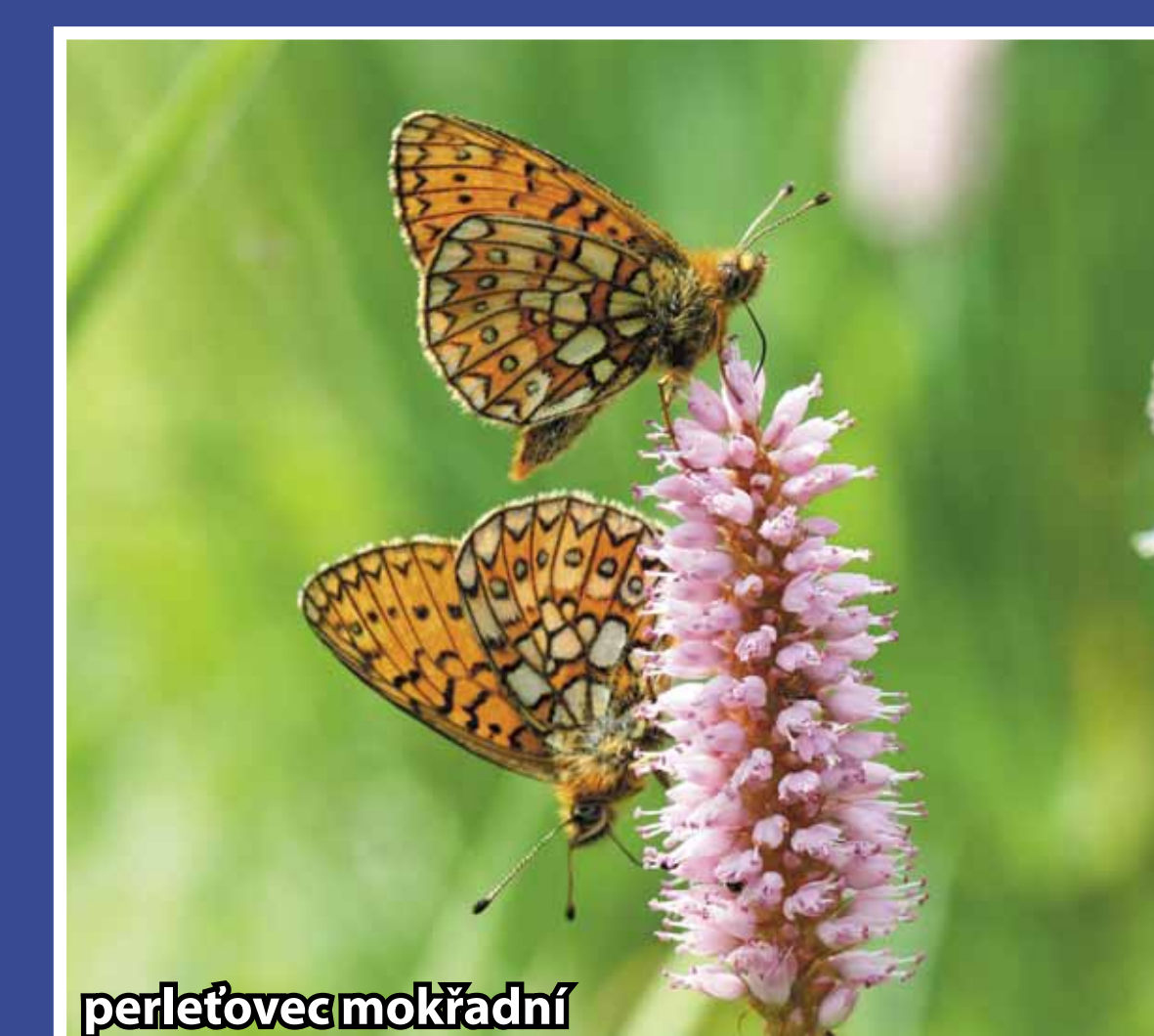
Pro faunu brouků je typické zastoupení horských a podhorských druhů a rovněž druhů vázaných na vlhké mokřadní lokality, břehy vod a rašeliniště. K nejvýznamnějším zástupcům patří **střevlík Menetriesův** (*Carabus menetriesi pacholei*), který se u nás vyskytuje pouze na rašeliništích Šumavy, Novohradských a Krušných hor. Tento velký tmavý střevlík žije pouze na původních rašeliništích. Imago i larva loví drobné bezobratlé jako slímáky nebo hmyzí larvy, případně pavouky. Dospělcům chybí křídla, pohybují se rychlým během a aktivují především v nočních hodinách.

Pro ohrožená motýlí společenstva jsou nejzajímavější nelesní části území. Poměrně početně se zde vyskytuje silně ohrožený **žlutásek borůvkový** (*Colias palaeno*), jehož žlutá křídla mají černé lemování. Motýli v letním období pobývají zejména na rašelinných biotopech

Z obojživelníků zde ve stabilní populaci žije **čolek horský** (*Triturus alpestris*), jehož samečci mají v době páření nápadný svatební šat s modrými pruhy na bocích. Méně zastoupený je **čolek obecný** (*Triturus vulgaris*). Chladný vlhký biotop vyhovuje **ještěrce živorodé** (*Zootoca vivipara*), která přivádí na svět živá mláďata. Oplozená vajíčka totiž nosí ve svém těle a klade je až v okamžiku líhnutí. Zájmové území obývá také náš jediný jedovatý had **zmije obecná** (*Vipera berus*). V horní čelisti má zmi je pár dutých jedových zubů, které jsou v zavřeně tlamě sklopené špičkou dozadu a při otevření tlamy se kolmo vztýčí. Zmije je plachá a bez podráždění neútočí. Na její jídelníček patří myši, žáby, ještěrky a hmyz.

žlutásek borůvkový

perletovec mokřadní

sluka lesní

bekasina otavní

s vložiny, kde probíhá larvální vývoj nové generace. Na mezofilních a vlhkých květenatých loukách sídlí početná populace **perletovec mokřadního** (*Boloria eunomia*), nepřehlédnutelného motýla s oranžovo-černými křídly, a **hnědáška jitrocelového** (*Melitaea athalia*) s oranžovou kresbou.

Mozaiku rašelinišť, mokřadů a rašelinných luk obkrouženou lesy daleko od lidských sídel si za své útočiště zvolily **sluka lesní** a **bekasina otavní** – dříve druhy lovené, dnes hodně vzácné. Jedná se o tažné ptáky se skrytým způsobem života, kteří aktivují zejména za soumraku. **Sluka lesní** (*Scolopax rusticola*) dorůstá velikosti holuba a má dlouhý rovný zobák. Tokající samec se na jaře ozývá hlubokým opakovaným **kvorr**. **Bekasina otavní** (*Gallinago gallinago*) nepřesahuje velikost kosa, zato má ještě delší zobák. Samec na jaře vydává mečivé zvuky, které vznikají vibrací vzduchu o ocasní pera, když pták letí střemhlav dolů. Dlouhými zobáky oba druhy vyhledávají potravu v mokřem bahňitém terénu.

Z dalších velmi vzácných druhů ptáků na zdejších loukách bydlí **chrástal polní** (*Crex crex*), který vede skrytý způsob života a dává o sobě vědět jen hlasovými projevy. V lesích Stodůleckého vrchu žije **kulíšek nejmenší** (*Glaucidium passerinum*) – naše nejmenší sova, která dosahuje sotva velikosti špačka. Navzdory malým rozměrům, má kulíšek silné drápy a dokáže ulovit kořist větší, než je on sám.

Fotografie:

Alexandra Čurnová: klikva bahenní, kyhanka sivolistá, kýchavice bílá, prha arnika, suchopýr úzkolistý / Zdeněk Hanč, fotohanc.com: perletovec mokřadní, žlutásek borůvkový /

Autor textu:

EIA SERVIS s. r. o., U Malše 20, České Budějovice

Mapové podklady:

mapa okolí: podkladová mapa 1:100 000, © CEDA Maps a. s.; územně analytické podklady JČK, © Jihočeský kraj
ortofoto: ortofoto ČR 2021, © ČÚZK; územně analytické podklady JČK, © Jihočeský kraj
letecký snímek: archiv JČK, © Jihočeský kraj

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Jihočeský kraj

